

Forvaltningspraksis for træer i Odder 2020-2030

~ Principper for håndtering af træer ~

Forord

Denne rapport har til formål at informere borgere, ansatte og politikere i Odder Kommune om den praktiserede drift af kommunens træer.

Odder Kommunes træpolitik indeholder 5 overordnede principper for håndtering af træer. Træpolitikken omfatter alle kommunale arealer i Odder og har til formål at sikre en opprioritering af biodiversiteten ved byens eksisterende og nye træer uden at gå på kompromis med sikkerhed og udvikling af byen.

Spørgsmål og kommentarer til træpolitikken kan sendes til fællesdriftogservice@odder.dk

De 5 Principper:

1. Eksisterende træer skal som udgangspunkt bevares
2. Fældning af træer skal erstattes af to nye
3. Det er målet at plante 1000 nye træer frem mod 2030
4. Der skal sikres gode vækstvilkår for eksisterende og nye træer
5. Der skal sikres en bred artsvariation

Indhold

Forord	2
Indledning.....	3
Principperne	4
1. Eksisterende træer skal som udgangspunkt bevares	4
2. Fældning af træer, skal erstattes.....	4
3. Der skal plantes 1000 nye træer frem mod 2030.....	5
4. Der skal sikres gode vækstvilkår for eksisterende og nye træer	5
5. Der skal sikres en bred artsvariation	6
Det må grundejeren selv	6
Pleje af kommunale skove.....	7
Bilag 1 Værdisætning af skader på træer	8
Bilag 2 Kommentarer.....	9

Indledning

Odder Kommune sigter efter en grønnere og mere bæredygtig profil og her spiller træerne en væsentlig rolle. Ud over de klimamæssige fordele som: mindskning af partikelforurening, omdannelsen af CO₂ til O₂, temperaturregulering, skygge og læ, så er træerne også støj- og fartsænkende, sundhedsfremmende, stressreducerende samt vigtige levesteder for en række fugle og insekter.

Kommunen ser derfor en vigtig opgave i, at bevare og beskytte de eksisterende træer samt sikre en øget artsdiversitet når der nyplantes og driftes.

Det er målet at det samlede antal af træer i Odder Kommune skal øges med 100 stk. pr år frem mod 2030 og at der sikres gode vækstvilkår for både eksisterende og nye træer i byen.

Fælles Drift og Service (FDS) arbejder ud fra konsulent Anne Erland

Eskildsens 3 hovedpunkter:

1. Bevar det uerstattelige
2. Forbedre det forsvindende
3. Opret nyt

Principperne

1. Eksisterende træer skal som udgangspunkt bevares

- I tilfælde af skader, sygdom eller ustabil vækst vurderer FDS om beskæring eller anden pleje er tilstrækkelig.
- I tilfælde af farlige risikotræer kan FDS vurdere fældning nødvendig.
- Træer som opfylder Dansk Naturfredningsforening i Odders krav til veterantræer bør fredes.
- Beskyttelse af træer når der udføres bygge- og anlægsarbejde.

Det er altså ikke en gyldig grund til beskæring eller fældning at træerne skygger, sviner eller skærmer for udsigt.

Dog kan FDS i helt særlige tilfælde beslutte fældning.

Fremadrettet vil flere træer få lov til at blive rigtig gamle. Vurderes et træ til at være et risikotræ, nøjes vi nogle gange med kun at beskære.

2. Fældning af træer, skal erstattes

- Ved fældning, er Kommunen forpligtet til at plante to nye træer.
- Erstatningen skal ske på samme sted som det fældede, eller så tæt på som muligt. Er dette ikke muligt er placeringen af de nye træer bestemt ud fra Kommunens plantningsplan. *(Sådan en bør laves)*
- Valg af arter sker i hht. princip 5
- Størrelserne på træerne bestemmes af FDS og ud fra placering, formål og artsvalg.

I alle tilfælde af fældning, overvejes det om stub og stamme kan blive på arealet/i området for naturlig degression, da dette danner fødegrundlag og skjul for en lang række dyr og insekter.

3. Der skal plantes 1000 nye træer frem mod 2030

- Dette kan bl.a. ske som tematiltag i samarbejde med skoler, private eller foreninger som deltager i plantningen.
- Træer skal indgå i alle planer for kommunale byggeprojekter.
- Nyplantning skal indgå i lokalplanlægningen.
-

Det er planen at der skal oprettes et lag i Gis eller på borgerkortet, hvorfra man kan se udførte og planlagte plantninger for de kommende år.

Der bliver årligt fulgt op på antallet af plantninger.

4. Der skal sikres gode vækstvilkår for eksisterende og nye træer

- I tilfælde af byggeri beskyttes træer med opsæt af hegn i min. drypzonen¹, hvis muligt.
- På steder hvor træer i vinterhalvåret er udsat for salt, opsættes saltværn.
- Ved nyplantning arbejdes der ud fra gældende regler og vejledninger for plantehuller, vanding og udførelse.
- Vedligehold udføres af personer med høj faglighed.
- I tilfælde af beskadigelse af træer kan der blive pålagt en erstatning. Størrelsen fastsættes ud fra VAT03. *(se bilag 1)*

Det der tager længst tid at erstatte har størst værdi i den biologiske sammenhæng. Derfor er det vigtigt at sørge for at træerne har bedst mulige betingelser til at kunne vokse sig store og gamle.

¹ Arealet under trækronen

5. Der skal sikres en bred artsvariation

- Valg af træarter sker ud fra Kommunens plan om en bred artsdiversitet. *(Sådan en bør laves)*
- Det tilstræbes ikke at plante særligt allergifremmende træarter i tættere bebyggede områder.

Lokaliteten har stor betydning for valget af træart. Træet skal være tilpasset stedets nuværende og kommende forhold for at kunne etablere sig.

Dyr er tiltrukket af forskellige fødekilder og ved at skabe stor variation i artsvalget sikres de bedste forhold for, at vores fauna kan opretholde deres population eller indfinde sig på ny. Med udsigt til et varmere klima bør der også tages hensyn til den flora og fauna som på sigt vil indfinde sig i Danmark.

Der bør laves en liste over, hvilken biodivers værdi de forskellige bytolerante træarter har samt deres krav til voksested.

Det må grundejeren selv

I Hegnsloven nævnes blandt andet, at grene, der fra træer på nabogrunde rækker ind over skel må kappes i en højde, der sikrer den frie færdsel under træet; altså til en frihøjde på 2,5-3 m.

Odder Kommune accepterer ikke hærværk og selvtægt på kommunens træer. Såfremt et hærværk konstateres og gerningsmanden er kendt, vil pågældende blive afkrævet erstatning. Erstatning vil blive fastsat ud fra VAT03 om gældende normer for værdisætning af træer, udarbejdet af Forskningscenteret for Skov og Landskab.

Hvis gerningsmanden ikke er kendt kan hærværket anmeldes.

Pleje af kommunale skove

Eks. 1 Naturhensynet

- Fældning sker kun hvor træet udgør en risiko for besøgende eller bygninger.
- Hugst anvendes for at give plads til veterantræer og til at genskabe lysninger.
- Faldne træer og grene bliver liggende til skovens nedbrydere. Såfremt de ikke spærrer for stier.
- Skovbryn forynges med henblik på at de ikke at springer i skov.
- Velvalgte træer kan veteraniseres, dvs. målrettet beskadiges, da den største artsdiversitet findes i gamle døende træer.
- På udvalgte arealer nedlægges dræningen så den naturlige hydrologi genskabes.
- Skovkanterne tilplantes med krat, hvor det er muligt.

Fremadrettet vil flere træer få lov til at blive rigtig gamle. Vurderes et træ til at være et risikotræ, nøjes vi nogle gange med at beskære og lade stammen stå eller ligge, frem for at fjerne det fra stedet.

Skovene vil fremover blive mere differentieret i alder og tæthed.

Eks. 2 kulturhensynet

- Såfremt det ikke er til gene for skovens brugere, efterlades en del af det fældede træ til naturlig degression. Fx stub, krone eller knudrede stammedele.
- Der drives fortsat hugst og udtynding på de bedste arealer.
- Mindsk foryngelsen og lad enkelte 'ringe' eller store træer stå til naturlig ældning og forfald.
- På svært fremkommelige eller fugtige arealer, hvor hugsten er mere omkostningstung/ressourcekrævende, grundet terrænet og tabet af indtægt mindre, sammenlignet med andre arealer, overlades træerne og skovbunden mere til sig selv.
- Varier bevoksningstætheden og genskab skovlysninger. Særligt rundt om gamle eller døde træer.
- Skovkanterne tilplantes med krat, hvor det er muligt.

I alle tilfælde af fældning, overvejes det om stub og stamme kan blive på arealet/i området for naturlig degression, da dette danner fødegrundlag og skjul for en lang række dyr og insekter.

Bilag 1 Værdisætning af skader på træer

Værdisætning af skader på træer

Ved skader på træer kan Odder Kommune rejse krav om erstatning. Erstatningens størrelse værdisættes ud fra normen 'VAT 03 - Værdisætning af træer i byrum, have, park og landskab' (Forlaget Grønt Miljø, ISBN 87-7387-0323). I denne sammenhæng er definitionen på et træ, at det har et stammeomfang på min. 14 cm eller derover målt i 1 meters højde over rodhals.

Hvem er ansvarlig for skader på træer?

Ved byggearbejder og midlertidige arbejder er entreprenør ansvarlig for, at der ikke sker skader på træer. Ansvaret påhviler entreprenøren under hele perioden for arbejderne, og inkluderer også forberedelse, oprydning og reetablering.

Ved arrangementer er arrangør ansvarlig for, at der ikke sker skader på træer. Ansvaret påhviler arrangøren i hele perioden for arrangementet, herunder forberedende arbejder samt oprydning og reetablering efter arrangementet. Arrangør er ansvarlig for skader der sker i forbindelse med deltagers tilstedeværelse, uanset om skaden sker forsætligt eller ej.

Typer af skader

Skader på træer inddeles i følgende tre grupper ved værdisætning af skader:

- Grenskader
- Stamme- og barkskader
- Rodskader

Grenskader

En grenskade defineres som en gren, der er skadet i det omfang, at grenen skal skæres af. Erstatningens beløb afhænger af grenens diameter, som måles ved selve grenskaden. Ved knækkede topskud samt ved grenskader, der er ødelæggende for træets fremtidige kronestruktur, må det forventes, at hele træet skal erstattes. Erstatningsbeløbet vil i så fald blive beregnet ud fra VAT03.

Nedenfor viser tabellen erstatningskravet pr. gren i sammenhæng med størrelsen på grenens diameter (Ø), målt ved selve grenskaden.

Erstatningskrav	Grendiameter (Ø)
Ø 10 mm - Ø 30 mm	2500,-
Ø 31 mm - Ø 50 mm	3000,-
Ø 51 mm - Ø 100 mm	5000,-
Ø 101 mm - Ø 150 mm	7000,-
Ø 151 mm - Ø 200 mm	10.000,-
Mere end Ø 200 mm	Total erstatning af træet beregnet ud fra VAT03

Skader skal indberettes til Odder Kommune med det samme skaden er sket på tlf.: 8780 3663

En ikke indberettet skade er stadig erstatningspligtig efterfølgende.

Bilag 2 Kommentarer

Dansk Naturfredningsforening har ytret ønske om en offentlig høring.

Stamme- og barkskader

Erstatning ved stamme- og barkskader beregnes ud fra forholdet mellem træets stammeomfang og størrelsen af skaden. Nedenstående erstatningsbeløb er kun gældende, såfremt træet kan bevares.

Skadens del af stammens omfang	Erstatningskrav
Under 1/4 del	5000,-
1/4 – 1/2 del	10.000,-
Over 1/2 del	Total erstatning af træet beregnet ud fra VAT03

Rodskader

Rodskader er skader på rødder både over og under jord. Erstatningen vurderes ud fra skadens omfang, men udløser som minimum en erstatning på 5000,-.

Ved uoprettelige skader, udløser det fuld erstatning beregnet ud fra VAT03.

Hvis træets vækst forringes i op til to år efter arbejdet eller arrangementet er afsluttet, kan Odder Kommune kræve en erstatning ved mistanke om, at der er sket rodskader under terræn, som hverken er synlige eller er blevet oplyst kommunen ved skadetidspunktet.